

# מגילות

מחקרים במגילות מדבר יהודה

טו

תש"ף–תשפ"א

עורכים

יונתן בן־דב      מנחם קיסטר



האוניברסיטה העברית בירושלים  
המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל  
מרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה



מוסד ביאליק  
ירושלים



אוניברסיטת חיפה  
הפקולטה למדעי הרוח

הקובץ יוצא לאור בסיוען של

קרן פרי לחקר המקרא מיסודו של ס"ש פרי  
האוניברסיטה העברית בירושלים

והקרן ע"ש פולה ודוד בן-גוריון למדעי היהדות  
מיסודה של משפחת פדרמן, במכון למדעי היהדות ע"ש מנדל  
האוניברסיטה העברית בירושלים

\* \* \*

הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת חיפה  
הקתדרה ע"ש ג'ורג' ופלורנס וייז ליהדות בעת העתיקה, אוניברסיטת חיפה

\* \* \*



התקנה ועריכת לשון: ישראל רונן

ISBN 978-965-536-333-3

ISSN 2309-3501

©

כל הזכויות שמורות למוסד ביאליק • ירושלים, לאוניברסיטת חיפה ולאוניברסיטה העברית  
בירושלים, תשפ"א

הפקה: היחידה להוצאה לאור של האקדמיה ללשון העברית  
לוחות והדפסה: אופסט שלמה נתן בע"מ

<http://megillot.haifa.ac.il>

<http://orion.mscc.huji.ac.il>

<http://www.bialik-publishing.co.il>

## תוכן העניינים

ט	עם הספר
	ההדרה ונוסח
	יונתן בן-דב
3	מדרש הלכה קדום בשרידי המגילה 4Q249 'מדרש משה'
21	אסף גייער קריאות חדשות וצירופי קטעים בחיבור החוכמה 'מוסר למבין'
45	אייברט טיכלאר 4Q273a-4QD <sup>i</sup> : קטע חדש של ברית דמשק ז 13-7 ממערה 4
51	אייברט טיכלאר זיהויי קטעים חדשים בחיבור אפוקריפון ירמיה C
61	איתמר כסלו גלגולי הנוסח של הפתיחה לספר שמות
81	משה לביא קטע גניזה חדש של ספר טוביה העברי הביניימי
	אלישע קימרון ואלכסיי
97	(אליהו) יודיצקי על שני שיבושים משמעותיים בעותק ברית דמשק מן הגניזה
	לשון וספרות
107	אסתר אשל 'ושאלו להון ספרא וחכמתא וקושטא': לימוד והעברת ידע במגילה החיצונית לבראשית ובספרות קרובה
123	ליאורה גולדמן 'לפשוור את כל דברי עבדיו הנביאים' (פשר חבקוק ב 8-9): עיון נוסף במשמעות הפשר בעיני יוצריו ובהגדרות הפשר במחקר קומראן
147	עתר לבנה על גלגוליה של רשימת דוגמאות קדומה: עיון משווה במשנה תענית ב, ד, חזון עזרא ז 106-111 ותקנות השליחים ז 37
173	נועם מזרחי 'ראשי לבושי פלא': לפירושו של שיר עולת השבת השלוש-עשרה
203	איתי קגן 'מטעת אמת לעולם': גלגוליו של מטבע לשון בספרות בית שני

249	ערכי מילים ממגילות מדבר יהודה	מנחם קיסטר
263	לחיבורו של מזמור תהלים קנא	ריינהרד קראץ
		ביקורת ספרים
	סודיות וקבוצות סודיות ביהדות הבית השני: בעקבות ספר חדש	אלברט באומגרטן
275	Michael E. Stone, <i>Secret Groups in Ancient Judaism</i> , New York 2018	
	הנצרות הקדומה, יהדות בית שני, מקדש ירושלים ומקדש אחרית הימים: בעקבות ספר חדש	סרג' רוזר
285	Eyal Regev, <i>The Temple in Early Christianity: Experiencing the Sacred</i> , New Haven 2019	
	ספר דקדוק חדש של העברית מקומראן	כריסטיאן שטאדל
303	Elisha Qimron, <i>A Grammar of the Hebrew of the Dead Sea Scrolls</i> , Jerusalem 2018	
309		רשימת קיצורים
VII		תקצירים באנגלית

## רשימת המשתתפים בחוכרת

פרופ' יונתן בן-דב, החוג למקרא, אוניברסיטת תל-אביב, jonbendov@tauex.tau.ac.il  
אסף גייער, תלמיד דוקטורט, החוג לתולדות ישראל ומקרא, אוניברסיטת חיפה,  
asafgayer@gmail.com

ד"ר עתר לבנה, המחלקה למקרא, ארכיאולוגיה והמזרח הקדום, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב,  
atarlivneh@gmail.com

פרופ' נועם מזרחי, החוג למקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים, noam.m.mizrahi@gmail.com  
ד"ר איתמר כסלו, החוג לתולדות ישראל ומקרא, אוניברסיטת חיפה, ikislev@gmail.com  
ד"ר משה לביא, החוג לתולדות ישראל ומקרא, אוניברסיטת חיפה, moshe.lavee@googlemail.com  
פרופ' אסתר אשל, המחלקה לתנ"ך, אוניברסיטת בר-אילן, eshelesti10@gmail.com  
פרופ' ריינהרד קראץ (Reinhard Kratz), Georg-August University, Göttingen, reinhard.kratz@theologie.uni-goettingen.de, הפקולטה לתיאולוגיה,  
פרופ' אייברט טיכלאר (Eibert Tigchelaar), אוניברסיטת KU Leuven, etigchelaar@mac.com  
ד"ר ליאורה גולדמן, החוגים למקרא ולהיסטוריה, מכללת אורנים, goldmanliora.li@gmail.com  
איתי קגן, תלמיד דוקטורט, החוג למקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים,  
kagan.itai@gmail.com

פרופ' (אמריטוס) מנחם קיסטר, החוגים לתלמוד ולמקרא, האוניברסיטה העברית בירושלים,  
menahem.kister@mail.huji.ac.il  
ד"ר אלכסיי (אליהו) יודיצקי, האקדמיה ללשון העברית, ירושלים, yudickya@hebrew-academy.org.il  
פרופ' (אמריטוס) אלישע קימרון, המחלקה ללשון העברית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב,  
qimrons@gmail.com

פרופ' (אמריטוס) אלברט באומגרטן, המחלקה לתולדות ישראל, אוניברסיטת בר-אילן,  
albert.baumgarten@gmail.com

ד"ר סרז' רוזר, החוג למדע הדתות, האוניברסיטה העברית בירושלים, serge.ruzer@mail.huji.ac.il  
ד"ר כריטיאן שטאדל, המחלקה ללשון עברית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, stadel@bgu.ac.il

כתב העת מגילות נכלל ברשימת כתבי העת שמשרתים את מודל התקצוב של ות"ת.